

Minifakta om flygödlor

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

För 65 miljoner år sedan fanns det 130 olika sorters flygödlor. Några hade en näbb som var lika stor som en vuxen människa och vissa hade fjädrar. I boken kan man också lära sig om hur flygödlorna skaffade mat, vad det åt och hur stor vingbredd de hade.

LGR22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

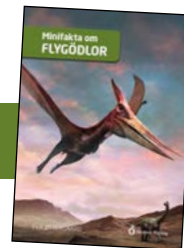
- Sakprosatexter för barn. Beskrivande, förklarande och instruerande texter och hur deras innehåll kan organiseras. (SV 1–3)
- Att lyssna aktivt och återberätta viktiga delar av ett innehåll. (SV 1–3)
- Informationssökning i böcker, tidskrifter och på webbplatser för barn samt i söktjänster på internet. (SV 1–3)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter, för olika syften.
- Söka information från olika källor och värdera dessa.

LGRSÄR22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Sakprosatexter för barn. Beskrivande, förklarande och instruerande texter. (SV 1–3)
- Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva ord, meningar och enkla texter. Skapande av texter där ord och bild samspelar, såväl med som utan digitala verktyg. (SV 1–3)
- Informationssökning i källor för barn. (SV 1–3)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift samt med andra former för kommunikation.
- Söka information från olika källor och värdera dessa.

PÅ LINJEN

Rita upp en linje eller lägg ut ett rep i klassrummet eller utomhus. I ena änden lägger du en lapp där det står *Håller inte alls med* och i andra änden en lapp där det står *Håller helt med*. Eleverna ska sedan ta ställning till olika påståenden, gradera sina svar på linjen och lägga lappar med sina namn där deras svar passar. När alla har lagt sina namn får eleverna vara beredda på att motivera sina val.

Håller inte alls med -----Håller helt med

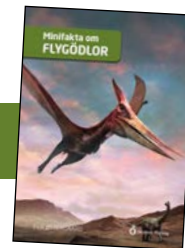
Förslag på påståenden:

- Jag tror att forskare har hittat rester från flygödlor som levde för 65 miljoner år sedan.
- Jag tror att man kan se vad flygödlorna åt genom att undersöka deras magsäck.
- Jag hade velat leva när flygödlorna levde.
- Jag tror att flygödlor var farliga djur.

EPA – ENSKILT, PAR, ALLA

Låt eleverna använda sig av EPA-modellen för att reflektera över boken.

1. Först reflekterar eleverna enskilt över vad boken presenterar som de redan kände till (gammal kunskap) och vad som var nytt för dem (ny kunskap).
2. Efter en stund får eleverna arbeta ihop i par och presentera sina tankar.
3. Till sist lyfts frågeställningen kring gammal och ny kunskap i hela klassen.

SORTERA SANT ELLER FALSKT

Dela ut ett rött och ett grönt papper till varje par/grupp. Kopiera påståendena nedan. Låt eleverna klippa ut påståendena och diskutera. Sedan ska de lägga påståendena på det gröna pappret om de är sanna eller det röda pappret om de är falska. Avsluta övningen med en gemensam diskussion.

Flygödlorna var lätta och små.

Flygödlorna åt andra flygödlors ägg.

Deras skelett var ihåliga.

Vingbredden är avståndet mellan djurets två vingspetsar.

Flygödlorna levde för 65 miljoner år sedan.

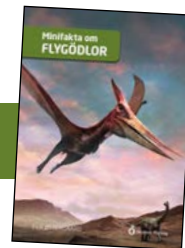
De åt insekter och fisk.

Det fanns 30 olika sorters flygödlor.

Flygödlorna födde levande ungar.

Den största flygödlan var lika hög som en giraff.

Alla flygödlor hade tänder.

STÄLL FRÅGOR OM TEXTEN

När eleverna har läst *Minifakta om flygödlor*, ska de träna på att göra om de olika kapitelrubrikerna till frågor. När eleverna läser texterna i respektive kapitel ska de försöka besvara frågorna. Detta arbetssätt gör att eleverna lättare vet vad de ska fokusera på under läsningen. Kapitelrubrikerna i boken är:

Flygödlor

Fråga _____

Svar _____

Två grupper

Fråga _____

Svar _____

Ihåligt skelett

Fråga _____

Svar _____

Mat

Fråga _____

Svar _____

Ungar

Fråga _____

Svar _____

Den största

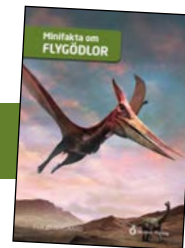
Fråga _____

Svar _____

Visste du att ...

Fråga _____

Svar _____

LÄSFÖRSTÅELSE FACIT

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

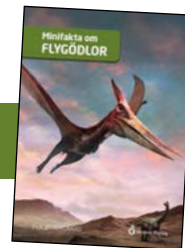
1. När levde flygödlor?
De levde för mer än 65 miljoner år sedan.
2. Vad betyder vingbredd?
Avståndet mellan ett djurs två vingpetsar.
3. Vad hade den minsta flygödlan för vingbredd?
Den hade en vingbredd på 25 centimeter.
4. Vilka två grupper delas flygödlorna in i?
En grupp med långa svansar och tänder och en grupp med korta svansar och inga tänder.
5. Vad visar nya fynd i Kina?
Att vissa flygödlor hade fjädrar.
6. Hur var flygödlornas skelett?
De var ihåliga och tunna som papper.
7. Vad åt flygödlor?
De åt insekter och fisk.
8. Hur lång kunde en flygödlas näbb vara?
Den kunde vara lika lång som en människa.
9. Hur var skalet på flygödlornas ägg?
Skalet var mjukt.
10. Beskriv den största flygödlan.
Den hade lång hals och var lika hög som en giraff. Den hade lång näbb utan tänder.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

11. Varför tror du att vissa flygödlor hade tänder?
Kanske för att kunna fånga och tugga fisken de fångade.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

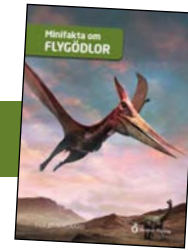
12. Tror du liksom forskarna också att flygödlor är det största djuret som har kunnat flyga? Motivera.

SANT ELLER FALSKT?

Skriv ett S i rutan om det är sant. Skriv ett F i rutan om det är falskt.

1. Flygödlor levde för 65 miljarder år sedan.
2. Den minsta flygödlan hade en vingbredd på 25 centimeter.
3. Det fanns 130 olika sorters flygödlor.
4. Alla flygödlor hade fjädrar.
5. Skeletten var ihåliga.
6. De åt insekter och fisk.
7. Ungarna fick mat av mamman de första månaderna.
8. Flygödlornas äggskal var hårda som sten.
9. Den största flygödlan var hög som en giraff.
10. Forskare tror att flygödlor är de största djur som har kunnat flyga.

Sant   **Falskt** F S S F S S F F S S

ALFABETISK ORDNING

I faktaböcker brukar det finnas ett register som berättar om innehållet och på vilken sida man kan hitta olika saker. Innehållet brukar stå i alfabetisk ordning. När två ord börjar på samma bokstav jämför man andra bokstaven i orden.

Skriv följande ord i alfabetisk ordning.

Flygödla	Fjädrar	Föda	Ungar	Ägg
Skelett	Vingbredd	Hals	Insekt	Näbb

1. Fjädrar
2. Flygödla
3. Föda
4. Hals
5. Insekt
6. Näbb
7. Skelett
8. Ungar
9. Vingbredd
10. Ägg